

Grecsó Krisztián

Lányos apa

(családos történetek)

Anyám álma

Vele szerencsére nem úgy volt. Olyan sok sértett ember van, aki, ha az álmai közelébe kerül, meg is feledkezik róluk. Édesanyám közel öt évtizedig dédelgetett, tervezett, rajzolgatott egy vágyat, nem is olyan lehetetlenül nagy dolgot, sőt mai szemmel nézve kis híján hétköznapi, és mégis, amikor megvalósította, boldogabbnak láttam, mikor valaha.

Amikor ő kislány volt, a repülés még kevesek kiváltsága lehetett, egzotikus dolog, a becsekkolás nem a magány metaforája volt, idegenben vállalt munka, ingázás, egy fülledt bádogkarámban várva a kötelezően késő indulást, mint manapság.

Akkoriban az emberek felvették az ünneplőruhájukat, és a fedélzeten, a felhők takarásában lazacot és párolt spenótot tálaltak fel az utaskísérők. A repülés szabadság volt, a mi falunkból nézve az élet, valami más, nem az üvegházak permetgőzös valósága. A repülés azt jelentette, van hová menni, és hogy lehet.

Gyerekkoromban sokat emlegette az anyám, hogy ő majd egyszer. Ha mást nem is, de legalább repülni fog. Ha nem is lett táncosnő, és egyébként sem olyan lapokat osztott az élet, ahogy tervezte, de legalább ez az egy. Ezt nem adja fel, egyszer szeretné látni, ahogy a nap gátlástalanul ragyog, és a felhők, mint szellőző paplanok, nyújtóznak, úsznak. Mintha madártej lenne az ég mezeje.

Mire felnőttem, már alig emlegette a nagy álmat, talán kezdte elfogadni, hogy akkor ez sem történik meg, ennél sokkal nagyobb dolgokról mondott le, és sokkal többet tűrt annál, hogy ezért morgott volna. Talán ezért jutott eszembe, amikor úgy hozta a sors, és volt olyan kegyes az élet, hogy néhány hónapra a távolba szakadtam, hogy jöjjön ki utánam. Látogasson meg.

Berlinből vettem neki egy retúrjegyet, és üzentem, hogy várom. Tessék.

A távoli invitálás cudar dolog volt. Az öcsém Linzben tanult, nem segíthetett. És ez azt jelentette, hogy egyedül kellett felutaznia Pestre, több átszállással kibumlizni az egyik Ferihegyre, akkoriban még kettő volt, ott pultot találni, becsekkolni, onnan útlevél-, majd poggyászellenőrzésre menni, belül megtalálni a beszállókaput, amit vagy háromszor módosítanak indulás előtt. És persze Berlinben is egyedül kell csomagot kergetni, zöldfolyosót keresni, hiszen a fia csak az előtérben várhatja.

Az álmokhoz – székenkezdve írok le ilyen banalitást – bátorság kell. Az álmok kényelmetlen dolgok, mert csak a rutin pihentet, minden más idegesítő és kusza. Anyámnak le kellett győznie az összes szorongását, elengedni minden otthoni normát. Akkoriban a bokrosi kutyatápanyaggyárban dolgozott, gépsor mellett, és onnan nem volt szokás elmozdulni.

Mégis biztos voltam benne, meg fogja csinálni.

Hogy egy percet nem alszik majd előtte, és mégsem lesz fáradt. Hogy napokig az ujját tördeli az izgalomtól, és ahogy közeledik az utazás időpontja,

egyre többször megbánja majd, hogy belement. De aztán sikerülni fog. Kérdez, küzd, mutogat. Éppen azért, mert végre nincsenek gyámok, ahogy olyan sokszor az életében. Nincsenek néha terhes segítők, okosak, akik mindig mindent jobban tudnak nála, akik megmondják, hogyan kell éreznie, mit kell szeretnie. Felnőtt életében először egyedül élhet meg valamit, parancsolgató segítők nélkül, akik megszabják az életét, és ezért hálát várnak tőle, hiszen ő egy falusi asszony, és örüljön, hogy szolgálhat, hogy várnak tőle valamit.

Élete nagy álmához olyan idegen dolgok vezettek, amiket soha nem próbált. Amiket nem ismert, idegen nyelvet nem beszél. Előtte tornyosult egy hálátlan világ, amelynek ismeretlenek a törvényei.

Úgy húzta ki a gurulós bőröndöt Schönefeld egyik fotocellás ajtaján, mintha csak átugrott volna Szentestre. Ragyogott a jogos büszkeségtől. Nemcsak a repülés éteri élményétől, hanem hogy megcsinálta. A repülés is jó volt, szép, sőt még szebb, mint ahogy elképzelte, de volt az álomnak egy igazsága is. Hogy le tudta győzni önmagát, meg merte csinálni, el mert indulni. Az igazság a bátorságé volt, a nőé, aki vé ezáltal lett.

Soha olyan határozottnak és boldognak nem láttam, mint akkor. Nem lehetett vele ellenkezni, úgy tekerte a biciklit Berlin zajos utcáin, mintha mindig is ott bringázott volna. Picassót néztünk, végigvártuk a Reichstag előtt a kegyetlen sort. Olyanon is nevtünk, amin itthon nem mertünk volna. Olyanokat is kimondtunk, amiket előtte soha. Anyám

egyedül volt, már bő egy éve gyászban, de először nem magára hagyottan, és ahogy vacsora közben mesélt magáról meg egy új szerelem lehetőségéről – emlékszem, nem ízlett neki a rukkola –, megértettem, hogy én is szabad vagyok, hogy nem muszáj, ahogy generációkon át olyan sokaknak, boldogtalan-nak lennem.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.

www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Nyomtatás és kötészeti kivitelezés
TBB, a. s., Slovakia, 2023

Felelős szerkesztő Turi Tímea
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Hradeczky Moni
A borítót Baranyai (b) András,
a kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9301
Warnock betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4258-8